

Nr 6

Kulturutskottets betänkande med anledning av propositionen 1974: 1 i vad avser investeringsanslag för budgetåret 1974/75 till televisions- och ljudradioanläggningar m. m. jämte motioner.

STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

Televerkets fond

1. **Televisions- och ljudradioanläggningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen 1974: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkten I: B 2 (s. 457—468) föreslagit riksdagen att

1. medge att televerket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i propositionen 1974: 1,

2. till Televisions- och ljudradioanläggningar för budgetåret 1974/75 anvisa ett investeringsanslag av 40 100 000 kr.

Motionerna

Utskottet behandlar i detta sammanhang motionerna

1974: 719 av herrar Gustafsson i Byske (c) och Bengtsson i Göteborg (c) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttalar att Kungl. Maj:t för budgetåret 1974/75 bör medge Sveriges Radio att ianspråktaga fondmedel intill ett belopp som med 16 milj. kr. överstiger det i statsverkspropositionen angivna,

1974: 1018 av herr Hermansson m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar att i skrivelse kräva att Sveriges Radio av regeringen beviljas ytterligare medel för sitt programarbete, så att allmänheten garanteras radio- och TV-program i samma omfattning som tidigare och utan fortsatt kvalitetssänkning,

1974: 1023 av fröken Rogestam m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttalar att Kungl. Maj:t för budgetåret 1974/75 bör medge Sveriges Radio att ta i anspråk fondmedel intill ett belopp som med 16 milj. kr. överstiger det i statsverkspropositionen angivna,

1974: 1357 av herr Sundman (c) och fru tredje vice talmannen Nettelbrandt (fp) i vad avser hemställan att riksdagen som sin mening ut-

talar att till förfogande för bestridande av Sveriges Radios driftkostnader under budgetåret 1974/75 bör ställas omkring 12 milj. kr. mer ur rundradiofonden än som beräknats i statsverkspropositionen (yrkandet 1).

Utskottet

De anslagsframställningar beträffande rundradioverksamheten som årligen ges in av Sveriges Radio, televerket och byggnadsstyrelsen skall utgå från en samlad planering utförd så att underlag erhålls för en avvägning under en viss period av intäkter och kostnader i hela verksamheten. Huvudansvaret för planeringen ligger hos Sveriges Radio.

Departementschefen har för den kommande treårsperioden förutsatt att Sveriges Radio planerar sin verksamhet på grundval av oförändrade förutsättningar i vad gäller sändningstid m. m. samt framhållit att en utgångspunkt för planeringen bör vara att något inkomsttillskott i verksamheten genom höjda avgifter inte skall vara erforderligt under de närmaste åren. Han har vidare utgått från att företaget noga följer hur kulturarbetsmarknaden i dess helhet påverkas av de åtgärder som den genomförda översynen av företagets verksamhetsformer, den s. k. översynsutredningen, ger anledning till. Utskottet har ingen erinran mot vad departementschefen sålunda uttalat.

I propositionen redovisas att en arbetsgrupp beräknas bli tillsatt med uppgift både att se över de förslag som lagts fram av 1969 års radioutredning i betänkandet Radio i utveckling och att ta fram olika handlingsalternativ för lösandet av rundradioverksamhetens finansieringsfrågor på sikt. Vidare har departementschefen i annat sammanhang uttalat att det finns en rad frågor som behöver belysas inför en eventuell revidering av avtalet mellan staten och Sveriges Radio och att avsikten är att för detta ändamål tillkalla en parlamentarisk utredning. Utskottet som ser detta med tillfredsställelse vill i sammanhanget erinra om att utskottet i betänkandet 1973: 42 fann det önskvärt att andelen regional produktion ökades utöver vad som angavs vid 1966 års riksdag. Detta uttalande som godkändes av riksdagen bör beaktas både i det kommande utredningsarbetet och i radioföretagets planering på kortare sikt.

Vid sin beräkning av Sveriges Radios driftkostnader för nästa budgetår har departementschefen i likhet med Sveriges Radio räknat med en kompensation för pris- och lönestegringar på 8 procent. Han har vidare utgått från att de kostnadssänkande åtgärder som föranleds av nyssnämnda översynsutredning medför ett i förhållande till Sveriges Radios förslag minskat medelsbehov. Departementschefen räknar för nästa budgetår med en medelsram för företagets driftkostnader om 511,5 milj. kr. vilket — såvitt framgår av kompletterande upplysningar som utskottet inhämtat — är 22 à 23 milj. kr. mindre än den ram var-

med Sveriges Radio räknat i sin anslagsframställning. I mellanskillnaden ingår ett belopp av 12 milj. kr. avsett att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av den regionala TV-verksamheten.

Utskottet vill understryka vikten av att man från företagets sida snarast klargör omfattningen av de rationaliseringar och besparingar som genomförts på grund av översynsutredningens arbete samt redogör för kommande, beräknade effekter. Det är nödvändigt att man inom företaget eftersträvar ett läge då de budgetmässiga konsekvenserna av översynsutredningens arbete klart redovisas. Utskottet delar departementschefens uppfattning att dessa i sin helhet skall kunna överblickas vid medelsberäkningen för budgetåret 1975/76.

Sveriges Radios ledning samt representanter för vissa personalgrupper har till utskottet framfört erinringar mot den beräkning av medelsramen för företagets driftkostnader som läggs fram i propositionen. Enligt dessa erinringar skulle den minskade medelsramen få betydande negativa konsekvenser för programverksamheten och därmed inte obehagliga verkningar på kulturarbetsmarknaden.

Utskottet finner inte skäl att nu föreslå någon ändring av den i propositionen förutsatta medelsramen. Utskottet avstyrker sålunda motionerna 1974: 719, 1974: 1018, 1974: 1023 och 1974: 1357, yrkandet 1. Uppenbart är emellertid att priser och löner efter att Sveriges Radio ingivit sin anslagsframställning genomgått en för företaget ogynnsam utveckling. Utskottet finner vidare i likhet med departementschefen att det är angeläget att Sveriges Radio noga följer programverksamhetens konsekvenser för kulturarbetsmarknaden. Utskottet vill slutligen erinra om att radioföretagets verksamhet — enligt riktlinjer som statsmakterna fastställde år 1972 — under budgetåret 1974/75 skall drivas på en jämfört med budgetåret 1972/73 oförändrad nivå.

Det framhålls i propositionen att Sveriges Radio — liksom under innevarande budgetår — bör ha möjlighet att utöver den förutsatta ramen för investerings- och driftkostnader i särskild ordning disponera ett belopp av högst 15 milj. kr. ur rundradiofonden. I den mån Sveriges Radio för nästa budgetår styrker ett behov av medel till driftkostnader utöver vad som förutsätts i propositionen bör enligt utskottets mening nämnda s. k. dragningsrätt kunna utnyttjas. En framställning härom bör kunna handläggas med erforderlig snabbhet.

Utskottet har inte i vidare mån än som framgår av det föregående funnit anledning till särskilda uttalanden beträffande vad som anförts och föreslagits under förevarande punkt i propositionen 1974: 1. Utskottet tillstyrker sålunda att televerket erhåller det föreslagna beställningsbemyndigandet samt att till Televisions- och ljudradioanläggningar anvisas ett investeringsanslag av 40 100 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen medger att televerket lämnas det beställningsbemyndigande som förordats i propositionen 1974: 1,

2. att riksdagen till *Televisions- och ljudradioanläggningar* för budgetåret 1974/75 anvisar ett investeringsanslag av 40 100 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionerna 1974: 719, 1974: 1018, 1974: 1023 och 1974: 1357 (yrkandet 1).

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

2. **Vissa byggnadsarbeten för Sveriges Radio.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten II: 14 (s. 469—470) och hemställer att riksdagen till *Vissa byggnadsarbeten för Sveriges Radio* för budgetåret 1974/75 anvisar ett investeringsanslag av 8 145 000 kr.

Stockholm den 19 mars 1974

På kulturutskottets vägnar
LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Nilsson i Agnäs (m), fröken Sandell (s), herrar Sundman (c), Leander (s), fru Fränkel (fp), herrar Green (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), Norrby (c), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c), fru Diesen (m), herr Bladh (s), fru Rönning (s) och herr Gillström (s).

Särskilt yttrande

vid *punkten 1* (Televisions- och ljudradioanläggningar) av fru Ryding (vpk):

Som framgår av det enhälliga utskottsbetänkandet torde det nu bli möjligt för Sveriges Radio att genom att utnyttja den s. k. dragningsrätten på upp till 15 milj. kr. kunna bibehålla programverksamheten på en oförändrad nivå jämfört med budgetåret 1972/73. Med detta följer att Sveriges Radio också har möjligheter att uppfylla sitt särskilda kulturpolitiska ansvar liksom sina förpliktelser mot medarbetarna. Belopp som erhålles genom utnyttjande av dragningsrätten skall enligt departementschefens uppgift i statsverkspropositionen återställas under nästa budgetår. Då kan däremot stora svårigheter uppstå såvida man icke i samband med prövningen av Sveriges Radios anslagsframställning för budgetåret 1975/76 tar hänsyn till den året innan utnyttjade dragningsrätten. Detta anser jag borde ha påpekats i utskottets skrivning.